

20. X. 30
MURSKA SOBOTA

Poština plačana v gotovini.

VIII. letnik.

1930. október 20.

11. numera.

Murska Sobota
Šimon Mlač gim. profesor
Zvezna ul. 349.

DÜSEVNI LISZT

Mészecske verszke novine.

Vu iméni překmurszke evang. sinyorije reditel i vödávnik: FLISZÁR JÁNOS, Murska Sobota.

Rokopiszi sze morejo v Puconce posilati.

Csek racsuna st. 13,586; imé „Düsevni lisz“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvänsztvo 30 din., v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Naprejlacsilo

gorivzeme vszäki evang. dühovnik i vucsitel.

Na szvétek reformácije.

„Vadlujem ti pa eto, ka pôleg te pôti, stero právjio jeretinsztvo, tak szlú'zim ocsákov Bôgi, da verjem vszêm, stera szo pizsana v právdi i vu prorokaj.“ (Ap. Dj. 24, 14.)

Reformácije szvétek je nê za tô, naj sze nazáj vneszêmo z püsztné vezdásnyoszt i vu preminyenoszt ino vu toj iscsemo nadomesztilo za tiszto, ka nam nedá vezdásnyoszt. Rávno tak nebi prav szvetili té tüdi, csi bi szamo z héroszov reformácije donili hyalécse himnusze, nyihov düh pa nebi najsao sztanka prinasz. Szná'zenyé grobov prorokov i tlacsenyé nyihovoga herba bi bilo tô. Szfaljeno szvetênje bi tüdi tô bilo, stero bi grmelo próti falin-gam drúgi ver, szamoga sebé bi pa z práznov gízdiv zvodjávalo.

To isztinszko szvetüvanye je vadlúvanyádévanye. Eto predvszem letosz neszmimo pozábiti, ár bi té zaman szvetili 400 létnico agostonszkoga verevadlúványa. Vu etom pa tüdi pred nami sztojli zdâ Pavel apostol, kak pred Felix poglavárom, okôli vzéti od szvoji to'zcov, szvedôsztvo dêva od toga, ka szrcé-dúso nyegovo napuni. Nyegovo szvedosztvo dêvanye nesztóji z prázne rêcsi, nego z najszvetêsega oszvedocsenya szrcá. Lehko ga ospotávajo, zav'rzejo, v temlico zapréjo, na szmrt oszôdijo: tô vsze ne gene doli z pôti isztine nyega. Pravte ví ono pôti, po steroj hodim,

za jeretinsztvo, za pogübelno szekto: jasz po etoj pôti idem dale i „tak szlú'zim ocsákov Bôgi, da verjem vszêm, stera szo pizsana v právdi i vu prorokaj.“ Vu etom je tak grünt apostolovoga vadlúvanyádévanya. Apostol verje. I nyegova vera je trdo vüpanye vu tom, ka je Bôg v právdi i vu prorokaj povedao i ka sze je dopunilo vu Jezus Krisztusi. Z-ednov recsjov, nevkleknyeno sze vüpa vu Bo'zój rêcsi. Záto on necsiní niksega jeretinsztva, nego bole verno naszledüje ocsáke, steri szo sze tüdi na Bo'zo rêcs naszlanýüvali ino tak szlú'zili Bôgi.

Vadlúvanye moremo dêvati mí tüdi od Bo'ze Rêcsi z onov krepkov vüpaznosztjov, stera zná, ka „néba i zemla preide, ali Nyegove Recsi nigdár nepreido“; z-onov zahválnov radosztjov, stera one rêcsi obládnoszt vídi vu za zvelicsanye hrepénécssem szrci nasega velikoga reformátora, szledi pa na reformácije z trplényom, z-áldovmi, z krvjov mantrnikov oznaményeni potáj, ali z-ednim vu tisztom vnôgom blagoszlovi, steri je prihájo po toj rêcsi na poszebnoga csloveka i na 'zivlênje cslovecsansztva notri do denésnyega dnêva; z-onov vernosztjov, stera na nyô zavüpano drágo herbijo obarje i necserbina-vo dá přek prisesztnomi pokolényi. Etak szlú'zi nasa cérkev po isztini Bôgi, z-ednim pa lüdém tüdi, za steri blâzensztvo more delati. Etak má lehko mirovno düsnovêsz, z-sterov mirovno zná glédati törmécsa válovja, z-sterov zná obsztáti med

csemérnimi sztrélami na nyô metajôcsi to'zb. Na tó moremo pripravleni bidti vszigdár, ka rávno naso cérkev doszégne napádanye zevszê sztráni, ár sze ona jedino Bo'ze rêcsi more dr'zati ino sze nemre zglijávati, gda sze bojúje za najdragso dobrôto cslovecsansztva: ali eto naj neszprávla nam britkosztj; szamo sze verni najdmó; szamo naj lehko velí od nász Goszpôd: „Ár szi obdr'zao rêcs trplivoszti moje, i jasz te zdr'zim z vöre szküsávanya, stero je pridôcse na ete cêli szvét szküsávát te prebivajôcse na zemli.“ (Ozn. 3, 10.)

Gospôd nase církví, odíceni nas Zvelicsitel, oh daj, naj etak známo szvetiti! Amen.

Môdroszt Gamáliela.

Gda je v Jerusalemi vu apostolov cajtí vedno vecs lúdi obládao evangelium, té szo apostole vu tanács visesnyega popa pelali za volo vöposzluhnenya i szôda. Z-szilov szo scseli zabrániti rásziritev evangeliuma, csi je potrébno, po cêni krvi tüdi. Peter apostol je bio predvszem to'zeni. Liki da bi Luthera csüli, gda vu Wormsi na tó dá odgovor, jeli nazájéme szvoje vcsenyé! Petra szo tüdi steli priszilíti, naj gorihénya z-vcsenyom. Na stero je tó odgövorobatrívno, ka „bole trbê Bogá bôgati, kako lúdi.“

(Ap. Dj. 5, 29) Visesnyi popevje szo zobmi skripali i steli szo apostole vmoriti. Zdá sze je oglászo Gamáliel, právdevucsitel i posteni pred vszém lüdsztvom i eto je erkao vu tanáci: „Odsztôpte od tej lüdi i nihájte je; ár csi je z lüdi té tanács, ali tó delo, razvéze sze; csi je pa z Bogá, nemorete je razvézati, naj sze kak prôti Bôgi bojúvajôcsi nenájdetel!“ (Ap. Dj. 5, 38-39).

Z-elimi recsmi je potisala môdroszt Gamáliela te krvi 'zelne visesnye pope i vu 'zitki szo osztanoli apostolje zavolo zvršávanya szvojega szvétoğa dela. Recsi Gamáliela szo jáko globokoga razménya. Vszáka od lüdi zhájajôcsa idea i delo sze vnicsi, prôttomi pa nikso od Bogá zhájano miszel i delo nemore vnicsi cslovecsa môcs, ro'zjé i szila. Liki János apostol tüdi velí: „Ár vszáko porodjeno z Boga obláda ete szvét?“ (I. Jan. 5, 4.) Ete recsi, ete miszli szo historicsne isztine, stere nam evangelicsánom krepko vüpazen dajo.

Vere obládnoszti recsi szo tó. Ka je Bo'ze, isztinszko, tiszto obláda prék pekla, szmrti tüdi. Né je je mogla, nede je mogla fundati niti nevervanoszt, niti szlêpa vera. Lehko má ona miszel milio protivnikov, lehko pregányajo, vmárjajo nyé veráike, tó vsze nika nevalá, prék vtère ona milio zádiv, prôtisztanyé, szmrt i z-szvojoj szvetlosztjov preszvêti vsza, liki gorizhájajôcse szunce. Gamáliel je globoko notrívno vu szkrov-

Práva pôt.

Poslovensco: JUVENTUS.

Ej, tá Biblia! — Ze sze je szloj szpozábo 'z-nyé Csemerno jo je cukno vö z turbe i jo tá svigno. — Tak ne! — zdehno szi je, tak da bi kakse velko bremen vrgo doli z-szêbe. Na pípo szi je ná'zgo i pri szpici, stera je v velkoj kmici szamo na eden sztopáj szvétíla, je sercávo pôt. Ali gda je dale scséo idti, tak dabi ga nikaj nazáj zadr'závalo. Pá sze je zácsopascíti, tak da bi pred nikákim b'zao. Ali tiszti nevidôcsi „nikák“ je vedno za nyim büo, za plécsa sze nyemi je obêzso, na prszí nyemi je szeo, davio ga je i nikak ga je né scséo odsztaviti, kaksté sze je pascso. Bükov Józefi sze je tak vidlo, ka je za nyim prislo tiszto, ka ga je tam v temnici mantralo one 'zalosztné leta, stera je tam pretrpo. Tiszto „nikaj“ ga je vedno

opominalo na túzen dén, steri nyemi je uszoden büo i szkváro nyemi je — kak szi je on miszlo — cêlo bodôcsnoszt.

Ze szi je sztôkrát premiszlo vsze. Isztina, ka je on fickaszti, gizdávi mladénec büo. Rad je hodo v krcsmô, i pri bítki je tüdi né te zádnýi büo. Szpozno je pred szvojoj düsnov vészjtjöv, ka je né te nájbôgsi büo. I tiszto nedelo, gda je bál büo i szo vöni vu szimbi plészati, je tüdi pijan büo. Ali János je rávnotak pijan bio; nyegov escse od katanszkoga vréména pajdás. Isztina, ka szta sze tam szvadila pôleg Mariske. Obá szta szamo 'z-nyöv stela plészati. Mariska je tüdi n'ksa zmêsana bila, szamo je z Jánosom stela plészati, csi glih je prvle k-nyemi i né k Jánosí vlékla: Tó je tüdi isztina, ka sze je etak grózio Jánosi: 'Ze ob'zálújes ti tó! — Tó je do têga mao vsze isztina, szamo tó né, ka je on szmekno Jánosa.

Z csemérov je z Julískov zácsno plészati. Obracso, namáko jo, tak ka je vsze perotala v

noszt historije. Vido je, csũto je tũ, stero mi krsztsanye giászimo, ka „nemoremo ka próti isztini, nego za isztino.“ (II. Kor. 13. 8.)

Eta historicsna isztina trũsta puno vũpanye dá nam evangelicsánom. Nè nam trbè cagati, csi je taki máli racsun nász evangeliuma vernikov. Pride edno dũhovno szprotolètje, nezmer-noga dũsevnoga 'zija i gláda csasz, gda bodo milije i sztũmilije 'zijale i gladũvale Evangelium vu nyegovoj originálnoj csisztũcsi. Evangelium Bo'ze 'zitkaisztine i potrèbcšine zdr'záva, takse, brezi steri cslovecsansztvo nemore 'ziveti prav. Po vezdásnyem zmèsanom dũhovnom 'zivilènyi pride znũvics rávnoté'zje, vadlũványszko hrepenènye i té, lehko bode kelkokoli zádiv, Evangelium de notrisũ vu doszta-doszta milion dũs. Doszta bole gvũsno je eto, liki tũ, ka po zimi brezgoridjánya sztálno pride szprotolètje.

Evangelicsanszki národ, szpoznaj, ka je nase (Augsburgszko verevadlũványe) i boj prestimani na tũ, ka je evangelicsanszka vrèdoszt!

Na szpũmenek mrtvecov.

Natũra vmèra. Drevje i grmũvje doliszpiszti szvoje o'zũtseno lĩsztje; leta prijètne korine gãbijo szvojo lepoto i po zgècsoj szlani vedno bole vehnejo; pod nasimi nogámi szũho sztepelino gible jeszènzski vøter. Preidocsnoszt, szprh-

lĩvoszti tú'zen kèp navszekraje, kama nase okũ poglèdae. Szunca temni tráki komaj vtèrejo nébo zakrivajũcsi slár szive meglè.

Pribl'záva sze vszè mrtvi dén. Razpũszt-sávajo sze 'ze korine grobov, krizantèmi, liki da bi sze pontũdjávale za znamènye nasega postũvanya proti nasim vøpreminũcsim lũblènim.

Vszè mrtvi vecsèr! 'Zaloszten, ali pozdignyen i návucsen vecsèr. 'Zaloszten, ár boleznò je bilo odlũcsiti sze od tĩszti, stère je eti lũbèzen prikapsila k-nam i sterim zdá 'ze szamo grobe nyihove poiscsemo gori.

Pozdignyen, ár ti 'zivũcsi nepremĩnũcse postũvanye szvedocsi proti tim odszèljenim. I návucsen, ár na brũtivi, vu nèmom vladársztvi ti mrtvi szĩ známo premĩslávati nájglobokeše od premĩnyenosztĩ 'zitka ino od ovoga drũgoga, vekivecsnoga 'zitka, steri naszledũje ete krátek zemeiszki 'zitek.

Sztáplajmo vø na vécsar ti mrtvi na cintor! Neszmo vø na grob nasi vøpreminũcsi lũbeznikov szpomĩnanya, postũvanya znamènye, z tú'zni korin, z krizantimov szpletèni vènc. I csi szmo gorivũzgali proti nyim zdá escse tũdi gorècso naso lũbèzen znamenũvajũcso grobno szvècso, poslĩmo za nyihovo szladtko pocsívanye eden-eden vrèli zdũháv vu nébo!

Potom poglednĩmo okũli na cintori. Kelko, do globocšine szrcá szégajũcsi tú'zni kèpov sze posztávi pred nász!

lũfti. Ednũk szamo zacšũti, ka nyemi nikák za szarũ szègne, gde je nũ'z mũo. Prĩgno sze je hitro, ali nũ'za je vecs nè bilũ tam. V tom meg-nenyi je velko grũ'zanye nasztanoũ, 'zenszke, dekle szo cvilile, János sze sztrũszo i vkũper je szpadno. V prszaj nyemi je escse tam bũo z zvèzdami nacifráni nũ'z, steroga je v vèszĩ vszákĩ pozno, ár je táksega vecs nĩscse nè meo, kak on, Bũkov Jũzef. Escse szo ga nigda ocsa nyegov prĩneszli z Bosznie. Tomi nũ'zi je vørvo vszákĩ, nè nyemi, Bũkov Jũzefi, koga je vszaki za grobiána pozno, ali telko postenyá je vedno znao, ka je nè lago i nikoga je nè bujo.

Juliska je tũdi tũ szvedocšila, ka je napamet zèla, ka sze je med pleszom doli prĩgno za nũ'z.

— Isztina, — pravo je i szpoznò on tũdi, ka je iszko nũ'z i tá je szègno, ár sze nyemi je tak vidlo, ka nyemi ga nikák vøpotègno.

— Szlabo vøodpovedávanye je tũ, moj szin, pravo nyemi je birũv. — Povej bole isztino, ka szĩ pijan bũo i nè szĩ znao, ka delas, tũ ti pri szũdi tũdi notrizracsunamo.

— Nikoga szam nè vmũro, goszpon birũv, nemrem tak notriszpoznati tákse, ka je nè isztina.

Oszũdili szo ga na stiri lèta, szamo! na stiri, ár je pijan bũo. — Szamo na stiri lèta! — Escse zdá je skripo z zobámi, gda szĩ je na té stiri lèta miszlo. Med 'ziváne, tũvaje szo ga zápriili, oszramotili szo ga navøke. Gde je tak pravica? Stiri lèta trpeti nedũžno! Csi Bũg jeszte v nébi, kak je mogo tũ dopũsztitĩ? Pa naj escse vørje Bibliji, naj moli onoga, ki je vsze tũ krivico dopũszto?

Sztano je, ár sze je potekno v ednom kornej. Okũli je pogledno; 'ze je precĩ dugo sũ, tak sze nyemi je vidlo, ka bi 'ze vø z gũscse

Eti sze roditelje szkuzijo pri grobi szvojega prerano odszeljenoga deteta; etam sze szirotnice nagnejo plakajôcs na kríz szvoji vöpreminôcsi roditelov; tam dale dreszêlen vdovec (vdovica) tocsi szvoje szkuze na grob szvojga vecsno odlôcsenoga 'zitkapára.

Tam mláda deklina jôcse za szvojega rano vöpreminôcsuga zárocsnika, páli bratovszesztér túzen zdüháv zhája za vu nébo odhájanim bratom-szesztrov.

I nepovrno sze nazáj z brütiva teccasz, dokecs sze z nájszetésim obcsütényom nasega szrcá i düse tüdi neszpomenémo z oni brez známénya bodôcsi grobov, steri vu tihinszki dr'závaj osztávléno, za nász sze bojüvájôcsi i szmrt pretrpécsi nasi lübezniokov, zemlákov blagoszlovléne práhe pokrívajo.

Poiscsimo gori vu dühi ete osztávléne, ali nam dráge, szvéte grobe tüdi i položmo na nyé z nasega zahválnoga obcsüténya i isztinszko- ga postüvanya szpleteni nas vénecl (Hsz.)

„Nasa dr'záva goji napram vszem ve- ram szpostovanye ino sze zaveda velike morálne i verszke miszije cerkveni orga- nizacij“.

(Predszednik vlade general Peter Živ- ković banszkim szvetnikom.)

mogo pridti. Pipa nyemi je tüdi vgásznola. Szpi- co je vü'zgo, dabi verdeno pôt, ali tá sze je tak szkríla, dabi jo zemla po'zrla. Tú sze je v koren, tam v pen potekno. Drêvo pri drêvi je bilô nagôszti, tak dabi nyemi scsélo pôt sztáv- lati. Sercávo je, sláto je okôli szébe, probo je idti na právo, na levo, ali vedno sze v drê- vo vđaro.

— Vê szam pa nê v bli'zányi velki tilos zablôdo? — szí je presztrasen miszlo. — Te lehko blôdim, od tisztec vö neprídem.

Lehki vöter je zácsó mucsécsega drevja lisztje gíbatí, meglá sze je tü pa tam predrla, obri drêvja sze zavlékla, i pred szebov je vido velko göscso, stera je od inya vesz v bëlom cvétji bíla. Za edno malo szo sze zvézde tüdi zácsale szveklíti na nébi, v szveklôcsi mészeca sze je inye bliszketálo, kak kakse szrebrno morje.

'Zaloszten cintor.

'Zalosztne ró'zice na cintori rasztéjo,
Obri kmicsnoga groba lepô cvetéjo.
Zrász nyuv i 'zalosztno cvetje,
Britke szkuze polejvajo nyim vejke.

Oh, ró'zice, kmicsen cvét vas,
'Zaloszt té'zi vszáki liszt vas.
Túžno cveté ró'za na roditela grobi,
Nazáj viditi vász nigdár nemo mogocsi.

Tüha zemla, mokro têlo tvoje,
Od vnôgi brütiki szkuz polévano je.
Csarna zemla zakrijes, ka je nam lübléno,
Szkuzé z-ôcsi nam vszigdár teccéjo.

Oh, ti meszto! mrtvi domovina,
Z-jocsa d'zünd'zom zakrita zemla,
Doszta bolecsine noszi tvoje têlo,
Szrce boli doszta ocsov, mater ino deco.

NOVAK JOSEPH.

Nasi brütivje.

Zdá, gda sze szkoron vszákoga csütécsega szrcá csloveka miszli proti brütívam ravnájo, naj poká'zemo na edno prevecs bolécso rano nasega obcsnoga 'zivlénýa. 'Zalosztna osztávle- noszt, nerédnoszt, zanemárjenoszt karaktizéra na- se brütive. Zaman iscsemo postüvanya korine,

Bükov Józef szí je zmeno ocsi i zdá je malo bole okôli pogledno. Nikaj drúgo je nê vido, szamo edno tújo, nepoznáno göscso. Ali je pa drêvje v stiri létaj tak velko zraszlo? Ser- cávo je zvézde, ali té szo sze od tég szploh nacsí vidle, kak obri nyegve vézsi. Zablôdo je dalecs od dôma i sz práve pôti.

Mêr i tihocso je nikaj nê pretrgnolo, sza- mo globoko v göscsi je tulilo nikaj naduzi. Vuc- ké szo lacsni v M-ój göscsi. Bükov Józefa je sztráh sztrôszo. Vedno je bole mrzlo gracsüvalo, v tenkom kapúti je malo nê zmrzno.

Lehko szí prebéram, miszlo szí je, ali zmrznem tü, ali csi med vuké prídem, tiszti mi szkoncsajo 'zítek. Hladne kaplice szo nyemi ká- pale z csela. Grda szmrt je obôje. Tak more vöpreminôti, grozno!

— Zdá mi pomágaj, Bôg! — zdehno szí je túžno — csi jesztes i sze brigas z táksim nevolnim csrvom, kak szam jasz. (Dale.)

v rédi dr'záne grobe, csi jeszto túdi nisterne familije, stere prék cêloga leta szkrb noszijo na grob szvoji lûbeznirov, ali pôleg vrédi dr'záni grobov tam jeszto zanemárjeni, pozábleni grobi, na steri vidimo gaz, mlajino i dosztakrát túdi szmétje.

'Ze od zvûna túdi neprijéten kêp ká'zejo nisterni nasi brútivje. Nemajo dosztójne grájke, pri nisterni pa nenájdemo niksi vrát.

Pa bi szi szploh nacsí mogli miszliti od brútiva, vékso szkrb nosziti na nyega. Brútiv, ali cintor nacsí za „mira ograd, vrt“ imenújemo. Tô pa telko zadéne, ka brútiv tak moremo glédati, liki vrt. Cintor bi tak mogao vôglédati, liki eden vu lépom rédi dr'záni vrt, ogradcsek.

Nerédnoszt, zanemárjenoszt na brútivaj naso veliko mlácsnoszt, nezmerno nemáratnoszt szvedocsi. Zobszton posztávimo na grobe kri'ze za te'zke jezere, zobszton szká'zemo vecskrát précimbni, drági szprévod, zanemárjeni brútiv od nikaj szploh drúgoga gucsi, kak postúvanye.

Nê je pa povszédik tak. Jesztejo vu lépój csisztôcsi, szkrbi, rédi dr'záni cintorje, vu steri nega zanemárjeni grobov. Csi ti pocsivajôcsi 'ze nikoga nemajo, cêrkev, ali obcsina sze szkrbí, naj nyihovi grobi vu rédi bodejo. Meszto drági grobszki szpômenkov jesztejo tú korine, stere lûbézen i szpominanye szadi; jeszte csisztôcsa i réd.

Tak bi moglo bidti povszédik. Szpravmo vréd záto zvûnêsnyi i znotrêsnyi presztor nasi cintorov. Ne hitimo tak doliplácsati nase postúvanye proti nasim mrtvecam, ka ednôk vu ednom leti — szami neznajôcs, zakaj, — korine ne szémo na grob nasi vôpreminôcsi, niti tak nê, ka 'zmetne szpômenka kri'ze posztávimo, nego tak, ka szkrb noszimo na grob nasi lûbeznirov prék cêloga leta, tak ka nase zaosztávlene, zanemárjane brútive vu csisztôcso, sznágo i réd szpráximo.

Nê trbê k-tomi velikoga áldova, naj nasi brútivje v rédi bodejo, nê trbê k-tomi drúgo, szamo edno: postúvanye, isztinszko postúvanye.

(Szejács.)

„Kaksa velika nevola je dalecs bidti od povszédik nazôcsega Bogá.“ (Ágostin.)

CZIPOTT GÉZA.

Tú'zen glász je prisao k-nam. Czipott Géza, szombathelyszke evang. gmáne obcsno lûb-leni i vizziko postúvani vréli dűhovnik je mrô szept. 18-ga po dugsem betegúvani.

Prevecs 'zalosztno je, ka vu nájjaksi szvoji létaj sze je mogao 'ze vu grob porústiti ete blagoszlovenoga, neobtrűdjenoga delanya, odlicsne mogôcsnoszti dűhovnik.

Prevecs doszta je zgűbila 'znyim familija nyegova, doszta szombathelyszka gmána i nê malo cêla nasa evang. szv. m. cêrkev. Vêm je Czipott Géza, poszebno z-szvojim perom, naso univerzálno evang. cêrkev szlűzo z-blá'zenov dűznoszti znánosztjov i rászzipávao z-radosztjov szvojo môcs, cajt, navdúsenoszt szvojeja szrcá.

Gorécsi i szvetécsi poszvét je bio (Jan. 5, 35.) Czipott Géza. V-plemenitój sôli sze je návcso szpoznati pozdignyenoszt i lepoto dűhovniskoga pozványa. Pri Gyurátz Ferenc pűspeki sze je osznávlao, pri nyem sze je návcso szkrovnoszt dűhovniskoga pozványa: ne brigaj sze z-szebom, nego z-gmánov, ne szprávlaj materielna, nego dűse ziszkávli.

Gda szo Kapi Béla za pűspeka zebráni, on je vzeo prék reditelsztvo „Harangszó“ zvánoga verszkoga csaszopisza i ga je vise deszét lét píszao.

Teski vdárec, steri je evang. cêrkev z Czipott Géza preránim preminênym doszégno, sze nász prék murszki evangelicsancov escse poszebno túdi blűzi ticse. Nase krajine vrli szin je bio te pokojni. Eti v Martjanci sze je narôdo 1882. aug. 21-ga. V-szobotskoj evang. sôli-gmáni sze osznávlao. Po náglom zgűbicski szvoje prve tůvárisice, stero szi je z-Jéne (Nemcsija) pripelao, szi je med nami poiszkao nôvo pomocsnico, ár je v-zákon sztôpo z-dovicov Dr. Vratarits Ilonkov, z-cserjov postúvanoga tesanovszkoga Kűhár Jó'zefa. Szrédnyo sôlo je v-sopronszkom ev. liceumi szpuno. Túdi teologicso vcsenyé szvoje je na sopronszkoj teologiji zacso i na vszevucsiliscsi v Jeni szkoncsao. Obprvim je v sztároj artikulariskoj gmáni, v Vadosi bio kaplan, szledi pa tri léta v Pápi pri Gyurátz pűspeki. Od etec je poszláni bio 1909-ga v-Monoster na organizéranye gmáne. Szvoje goridjánye je tú brezpárno dicso zvrso. Gori je zozídana

cérkev, evang. kulturna hi'za, evg. sola; tüdi vu filiji Rábafüzes je dao zozidati nôvo sôlo i vu-csitelszko sztanoványe. Vředno je delao vu drüstvenom 'zitki i celô na presztori evang. stam-pov. 1929. márc. 17-ga, po Kapi Béla püspeka odhájanyi, ga je szombathelyszka gmána edno-glászno za dühovnika odebrála.

Rodjenjá szvojega krajino je vszigdár glo-boko lúbo. V-preminôcsem augusztus mészeci sze je z-cêlov familijov eti v-Szoboti pri rodbi-ni zdr'závaó. V-têli je 'ze bar oszlableni i bete-'zaszti bio, ali vu dúi escse itak te indasnyi, krepek, vu Bôgi z vûpaznosztjov napunyeni. Sto bi tô miszlo, ka ga vecs eti nebomo vidili?

*

Czipott Gézo szprévod je z impozantnim tál-jemányem dolitekao. Szeptembra 20-ga popoldnévi sze je cêla procesija valila proti evang. cêrkvi, vu steroy je Czipott Gézo mrtvo têlo na leszo polo'zeno bilô. Vilice szo sze napunile v-placsen gvant oblecsenov vno'zinov, stera je brez ráz-locska vere prihájala szlobôd jemát od lübléno-ga mrtveca.

Ob pôednoj szo prisli Dr. Kapi Béla püs-pék, koga je vodsztvo gmáne i presbiterium szprí-jao. Püspek szo zrâven vu cêrkev sli, doli szo pclo'zili na skrinyo szvoj vè nec, na steroga sù-rikom pantliki je ete napiszek bio: Mojemi de-lavnomi priáteli z-zahválnim postüvanyem Kapi püspek. Püspek szo sze nisterni minut müdili pri skrinji med tihim molényem, potom szo goripoizskali 'zalüvajôcso familijo.

Szombathelyszke fare presbiterium pöd vodsztvom szentmártoni Radó Lajos orszacske zgornye híze kotrige i Jánossy Gábor orszacske poszlánec, fârnoga inspektora — szo blúzi skri-nye pôle g 'zalüvajôcse familie sztáli. Vu seregi szo szprisla poszlansztva, zasztôpniki vszáke dô-bi csesztnikov, oblászti, drüstv, cêrkveo. Vu veli-koj csupori szo prisle monosterszke fare kotrige. Pred cêrkvov na vilici sze posztávi gori mladézen rázlocsni sôl. Na ednom sztráni dijác-ke premontrejske gimnázije z-ravnátelom i pro-feszormi. Vu cêrkvi je kómaj eden máli tao ti 'zalüvajôcsi melo meszto. R. kat. cêrkev zasztô-pajo Dr. Toth Józef glávni prépost, Dr. Gaál Sándor apátplebános i Herbst Géza v pok. pod-íspan. Nazôcsi je Sway brigadni generális z ve-likim oficirszkim poszlansztvom; dr. Kiskos Ste- van pörgarmester, Vidos Árpád oblásztni gláv-ninotár, dr. Horovitz glavni rabbinar, Vikar Ôdôn

kalavinszki dühovnik, dr. Valkó Lajos predsze-d-nik okro'znoga szodiscsa, dr. Krenner Stefan ok-rajni poglavár; Dr. Deák János dekan i Dr. Kiss Jenő prodekan itd.

Pred strtov vörov szo ozunili zvonovi, tô-po sze zdigne glász orgol i vu cêrkev prihájajo sinyorje-dühovnici na cseli z-Kapi püspekem. Po túzne peszmi szpêvanyi szo pred oltár sztô-pili Kapi püspek med Zongor sinyôrom i Rónai cerk. notárom i na podlági k Riml. 8, 35 - 39. szo genlívi szlobôd vzéli od pokonyáka:

Zgoro je, kak oltárszka szvécsa. Na nye-gove recslive vüszte je nêmoszti peccat vdárila gori csontna rôka szmrti. Krisztusovomi vernomi szlugi, Czipott Gézi je velo Goszpôd i on je podlaszto.

Za neszmileno vidimo szmrt. Na szredini 'zitka szvojega, vu punoszti szvoje delamôcsi je mogao odídti. Vu nadarüvanya cajti nyego-voga 'zitka, gda szo ga nyegovoga postenoga de-lanya morálni naszledi vzéli okôli: lübézen, pre-stimanye, postüvanye, vernoszt.

Nêdávno je szkuzêcs vzeo szlobôd od szvo-je lübléne monosterszke gmáne i vu Bogá polo-zenov vûpaznosztjov je vzéo prêk szombathely-szke fare pasztêrsztvo. Pun je bio z-navdüse-nyem, z-verov, z-vnôgim nakanényem. I ovo, nega ga vecs.

Neszmilena je szmrt! Vu blá'zenom famil-szkom krô'zi je 'zivo, ali szkrb veliki dû'znoszt je noszo. Verna tûvârisica nyegova tocsi bolez-noszti szkuze. Mênse-vêkse dête zgübi szkrblivo ocsinszko rokô. Szêri ocsa sze nagne na nye-govo skrinyo i szvojo podporo zgüblena szesz-tra sôsnya jócsics nyegovo imé.

Neszmilena je szmrt! i jasz dönok nebom predgao pri etoj skrinji mrtvecso peszem, nego Pavel apostola himnusz 'zitka. Sto nász odlôcsi od lübéznoszti Krisztusove . . . ? Niti szmrt! Niscse, nigdár!

Nê je tragicsni cslovecsi sors kak oltár-szkoj szvécsi drúgim szvetécs zgoreti, nego poz-ványe, plemenoszt i díka.

Vu etaksem lépom gôvori szo sze szpô-menili od preminôcsega dühovnika blagosz-lova punoga dela, od nyegove nigdár nepomé-nkane vrêloszti i od nyegove lübéznoszti pune düse.

Po dokoncsanoj predgi, molitvi i placсноj peszmi je 'zmetna skrinya na kôla djána i szpré-vod sze je na pôt vzéo proti brütivi. Jezero i

jezero lŰdi ga je szprevájalo. Poszebna kôla pe-lajo te vnôge vénce i korine.

Na brŰtivi pri jami po placsnom popêva-nyi szo Zongor Béla senior vzéli od nyega lêpi szlobôd. „SzebégorialdŰvajôcsi, dober pasztér je bio, ki je vu szvoja nárocsa vzéo to zgŰble-no, milosztiven samarítanus je bio, ki je oli vle-jao vu rano toga neszrécsnoga i szkrblivi vrtnar je bio, ki sze je doliprigno za to dolipotrêto vêkico tŰdi.“

Za gôvorom Zongor seniora szo Jánossy Gábor fární inspektor vu gmáne iméni dr'zali krátki govor, szpômenovski sze od ednoga leta dela, stero je te vu Bôgi vöpreminôcsi med szombathelyszkimi verniki odprávlao i stero krát-ko vrêmen je itak zadoszta bilô, da ga vernici polŰbijo i v blagoszlovlenom szpômenki obarjejo.

Potom szo Scherer Józef dŰhovnik vzéli od nyega szlobôd vu iméni monosterszke gmáne, stero je on grŰntao, vu steroy vsze nyegovo bo-gato delavnoszt szvedocsi i glászi.

Vu iméni szombathelyszke kalavinszke gmáne szo Vikár Ôdön dr'zali genlivi govor.

Potom szo Lukácsy De'zô szombathelyszke gmáne kaplan pravli molitev. Kapi Béla pŰspek szo blogoszlovili skrinyo i szpráviscse.

Med khorusa tú'znim szpêvanyem je skri-nya namali vu grob pŰscsena, na stero je zem-la z-tôpim rŰmom kápala i zaszipala jo je. Nô-vi grob je pozdignyen ober nyé . . . Szpunilo sze je! . . .

Szprévod je namali odhájao, cintor sze je szprázno, li szamo eden máli sereg je osztano du'ze okôli nôvoga groba, na molitev szklenye-nimi rokámi. Dvê jôkajôcsivi 'zenszki, v-tú'zno vdovinsztvo posztávlena tŰvárisica i toga premi-nôcsega szesztra . . . pa eden obszerjeni vlászi, vtrêti sztarec, pokojnoga ocsa . . . i dvê dekl-
ni, cséri toga pokojnoga i dvá pojbara . . . szineka.

Bojdi blagoszlovleni med nami tŰdi Czipott Gézo szpômenek!

Cérkevnoga inspektora v-csészt szpelávanye.

DŰso podigávajôcsi ôszvetek je bio v-ho-doskoj gmajni szept. 14-ga, ár szo té dén szpe-lali Kováts Stevan sinyôr z-ednim grlom odeb-ránoga nôvoga inspektora vu csészt, Dr. Rito-per Sándor krôznoga krízevsgzoka doktora.

Ouszvetek sze je pred poldnévom ob 9 vôri vu cérkvi zacsno, stera sze je nabito na-punila z-verniki. Po domácsega dŰhovnika mo-litvi i epistole gor cstenyê szo sinyôr pred ol-tárom vu vogrszkom jeziki lêpo predgo dr'zali, vu steroy szo szpoznávali i naprêdávali inspek-torsztva znamenito i fontosno pozványe vu gmáne krili, tak vu indasnyi bojŰvanya puni sztoti-naj kak vu vezdásnyi teski hipaj.

Po seniora gôvora dokoncsanyi szo Dr. Ritoper Sándor inspektor dolidjáli priszego.

Po cérkevne peszmi popêvanyi szo si-nyôr na predganco sli i vu szlovenszkom jeziki predgali, v-steroy predgi szo vônazvêsztili, i tol-macsili nebeszki, dŰhovni kincsov visoszt ober zemelszki, nesztálni, preidôcsi kincsov. Predgo szo vernici od zacsétka do konca z-velkov paz-kov i dŰhovnov pozdignyenosztjôv poszluhsali.

Po bo'zoy szlŰzbi je nadale uprav vu cérkvi gyŰlêsz dr'záni, vu sterom szo sinyôr predszednik nôvoga inspektora notriszpelanye gmajni vö naglászili i kak nôvoga cérkevnoga csesztnika pozdravili, na nyega pozványe i cérkeven 'zitek bo'zi blagoszlov proszili. Pootom szo Heiner Géza domácsi dŰhovnik z-szvoje i gmajne sztrá-ni z-toplim, prijaznivim govorênyem pozdrávlali i tak cêle gmáne lŰbéznoszt tolmacsili, proszé-
csi nôvoga inspektora dobrovolno lŰbézen. Vu sálovszke filie vernikov iméni szo Makári Aladár szrdcá szhájjajôcsimi toplimi recsámi pozdrávlali nôvoga inspektora. Proszili szo, naj vu Bo'zem iméni pri toj gmajni naszébe vzéto pozványe, stero vecs szkrbi, kak nászladnoszti prinása, dugo lét na Bo'zo diko, na ôcvetek gmajne, i vszê nász radoszt znásajo.

Na pozdrávlanya szo Dr. Ritoper Sándor inspektor vu vogrszkom i szlovenszkom jeziki vu szrdci obhodjenimi, genlivimi recsámi odgô-vorili. Zahválili szo govornikov pozdrávlanye i gmajne k-nyim polo'zeno vŰpaznoszt, vadlŰva-jôcsi, ka pôleg szvoje mogôcsnoszti za ôcvetek gmajne, naprêidênye, dobrôte i Bo'zo diko, szrd-cá bodo na szébe vzéto viziko pozványe zná-sali i szpunyávali. Proszili szo gmajne vszáko kotrigo, naj nyim vu tom deli z-vkŰpnov, edná-kov volov i náigibom podpêrajôcs, na pomôcs bodejo i k-nyim vŰpanye májo. Naj szam Gosz-podin Bôg verosztŰje ober té nase, na kráji dr'záve bodocse gmajne evangelicsanszke i szvoj nebeszki blagoszlov i miloscsó darŰje nyê!

Na inspektora té z navdúsenosztjov gláse-
ne recsi je gmajna z-ednim grlom i z-ponovle-
nim „Zivió“-vanyem dicsila i z-ováciov po-
csasztila nôvoga inspektora. Ouszvetni aktus sze
je z-tèm dokoncsao.

Na nôvoga inspektora deloványe i mi Bo-
zi blagoszlov proszimo!

Otrokom.

Lübléni moji máli čtenyárje, vaš dober sê-
ri Dêdek ovo znôvič trüple pri vás. Jeli odprê-
te pred nyim mále dveri vašega srcá? Ár či odpê-
te, té vam zdâ eden znameniti dátum ponüdi i
na tó vas prosí z lübéznostjov, da od etec z
Düševnoga Lista notrispišete vu sredino vašega
srcá, ete ôsvetni lêpi dátum:

1517. oktober mèseca 31.

Jeli znáte, ka zadéne ete dátum? Tak mis-
lim, ka znáte. Celô vônájdete z mèseca i z dnê-
va računa, šteri po leta računi stoji. *Oktober
31! Oktober 31!* Jeli ste nê meli segé svetiti na
etom dnêvi i jeli nebí svetili tüdi vu etom leti?

Jelibár, ka smo že na ednom rozmênji.

Oktober 31., reformácije spômenka svêtek.

Naj vam tak povém vu ništerni rečáj, zaka
svetimo ete lêpi dén.

Znáte tó, ka je naše drágo vadrüvânje,
Boži sin Jezus dao za nás. Drágo vadrüvânje,
lêpi dár, steri bi na veke mogao lüdi blázene
včiniti . . . Jaj, da so pa lüdjé Jezusa lêpi dár
zapravili, — ali pa z nevrêdnim dugovanjem na-
domestili. (Liki či bi példodenem z edne králev-
ske koróne vöpôbrali dráge kamne i bi je z boj-
dikaj glažénimi faláčkami nadomestili.)

Žalostna istina, ali etak se je zgôdilo z
drágim, lêpim, z nebés prinešenim dárom Bože-
ga siná: z krstšanskim vadrüvanjom . . . Naša
večna žalost bi znála tó bidti, či bi mogli pra-
viti, ka je eto zaprávlanje popraviti se nedajôč
tak ostalo . . .

Nê! Nê! Nebeske koróne drági kamen je
naprêprisao i je nazájdjáni na svoje začétno mes-
to; bojdikaj glažéni črêp je nastran vrženi.

Vidite, tó je bila reformácija.

Jezusa dár, krstšansko vadrüvânje je zgü-
bilo po tekáji vrêmenov svojo začétno formo.
Ali vu reformáciji je stára forma, te právi zdr-
žétek, lepota i istina: vse-vse nazájpostávljena,
na svojo originálno formo *nazáj formálivana, tó
je reformálivana je.*

Eto veliko delo, vadrüvânja sčiščenja i cêr-
kvi poprâvlanja od Bogá vodjeno delo se je
začnolo tak 1517. oktobra mèseca 31-ga.

Nepozábte, ka sem prvle pravo: od *Bogá
vodjeno delo* je bilô eto. Bo'zi düh je dao môč,
čisto vidênje, vödržânje batrivnim voditelom refor-
mácije. Što so bili eti voditelje? Nebom pravo
nôva iména: nájrvi je bio Dr. Luther Márton.
K-njegovomi iméni se prikapči 1517. oktobra
31-ti svêtek. On je razvio zástavo. On je napi-
sao na njô prvo rêč: *Povrnmo se nazáj k-naše-
mi Jezusi! K vere naše poglavniki! Povrnmo se
nazáj k-Bibliji, kak k-Bo'zój rêči!*

I za eto zástavo, reformácije zástavo so za-
edno malo tüdi drúgi prijali, pomágali jo vise
zdignoti, tá podržati pred oči cêloga svêta.

Reformátorje so Boži poselniki bili. Nê so
od sébe güčali oni, nego od Božega dugovánja.
Za njihovo delo jedino Bôgi bojdi dika.

Bojdmô blázeni i vesélmo se preveč, ka
mi Jezusa očiščeno vadrüvânje lahko nasledüje-
mo ino smo lahko kotrige Božega siná práve
svête materé cêrkvi: On je naša gláva, voditel
naš, sladtek dober naš brat, ki je sam tüdi Boži
sin i nás tüdi za Bože otroke ščé korunüvati, či
sebé z-cêla na Njega zavúpamo.

Spominavši se z oblêtnice reformácije, *od-
lôčimo se močno, ka mi Jezusovi ščêmo biti; za
etoga volo sebé z-cêla na njega zavúpamo.*

1517. oktober 31. Či ete dátum notrispišete
vu vašá srcá, podpisite tüdi z nezbrisanimi lite-
rami eto ômurno odlôčenje.

Na eto vas prosí, Düševnoga Lista drági
čtenjárje, vaš sêri **Dêdek.**

„Eden dügi csloveci 'zitek tüdi szamo tak
sze gliha k csaszí szvêta, liki edna kapla vodê
k-morji.“ (Ágostin.)

„Odkud sze more zvelicsati cslovek? Od
szêbe? Steri szrmák dá szam szebi krüh? Steri
nági oblácsa szebé, csi nedobi tó? Odkud zhá-
ja szpravicsanye? Kakse szpravicsanye jeszte
brez vere? Te pravicsen cslovek z-veré 'zivé.
La'ze, ki tó právi, ka je on brez vere pravi-
csen.“ (Ágostin.)

Rázloczni máli glászi.

Radoszti glász. „Ne boj sze máli sereg,
ár sze je dopadnolo Ocsi vasemi dati vám krá-
levszto.“ (Luk. 12, 32.)

Proszimo one narocsnike Dŭsevnoĝa Liszta, kŭi szo escse z-naprŕplacsilom zaosztŕnyeni, naj je kak nŕjprve poravnati bodejo dobri. Doszta vŕdŕvanya mŕmo na stampanye, na ekzpedicionŕlne i drŭge sztroške, stere mŭi precŭ moremo plŕcsati.

REDITELSZTVO.

Gornya Szlŕvecsa. Dŕri na cŕrkev zidanye po zlŕtoj knigi : g. Mihalits Mŕtyŕs krcsmŕr v Rŕkospaloti (pŕleg Budapesta), roj. z Gornye Lendave 500 Din., Krŕnosz Johanna z Nuszkove 50 Din.; na prosnyŕ g. dŭhovnika je Frumen Alojz v Nuszkovi rojeni, v Buenos Ayresi prebivajŕcsi vkŭpernŕbrao ino k-nam poszlao 1200 Dinŕrov. K toj sumi vŕkse ŕldove szo darŭvali szledŕcsi : Frumen Alojz z tŭvŕrisicov 250 Din., Bŭkviŕc Franc z Lŕmerja 100 D., Skrilec Kŕlmŕn z Lŕmerja 50 D., Siftŕr Kŕroly z Strŭkovec 50 D., Skrilec Lina z Lŕmerja 50 D., Banko Lajos z Dankovec 50 D., Banko Vilmos z Dankovec 50 D., Drŭzin Peter z Kri'zavec 50 D., Hajdinjŕk Jo'zef z Dol. Szlŕvecsi, na szpŕmenek szvoji † sztarisov 50 Din.; Rimszkokath. szo aldŭvali vszevkŭper 300 Dinŕrov. — Vszŕm daritelom najtoplŕsa hvŕla! Proszimo nadale dŕre na naso cŕrkev i za farov grŭntni kamen!

Dŕri na Dijacski Dom: Mlajtinszke vŕszŭi vernici meszto szilja daril 100 D., z-Kŭpsinec Titŕn Ivan 10, z-Pu'zavec Siftŕr Stevanova 50, z-Tisine Zsŕks Sŕndorova 50, z G. Petrovec Sebjanics Gyŕrgy 20, z-Salamenec Podlŕszek Mŕri 10, z-Gradiscsa Horvŕth Jenŕ 20, z-M. Csrnec Podlŕszek Jŕnos 20, z-Kŭpsinec Banfi Ludvig 20, z-Szobote Benkics Jŕnos 100, z-Szebeborec Luthŕr Dŕnes 25, Kerŕc Ferenc Budapest 100, Rogŕn Rudolf Szodisinci 30, Barbarits Roza Rŕdovci 10, Kocŕn Ferenc Predanovci 5, Benko Jo'zef M. Szobota pri szodniji nyim oszodjeno dnŕvnico 50, Kuzma Mihŕly mlinar Pu'zavci eden pint tikv. olja; goszpŕ Kocsarova Kup-sinci eden 'zakel rŕni krumpisov za szemen; Zelko Miklŕs Nemsavci 10, Kumin Miklŕs Csernelavci 10, Fŕjsz Matyas Brezovci 10, Podlŕszek Jŕnos Csrnci 10, Rehn Jŕnos i Rothdeutsch Jŕnos z-Szobote 20—20 dinŕrov. Tri neimenŭvane goszpodicsine po 10 din. = 30 din. Topla hvŕla za dobrovolne dŕri!

Glŕvno szprŕviscse Gusztŕv Adolf Drŭstva. Po 56 lŕtaj je pŕlik vu Stuttgarti, glŕvnom meszti Wŭrttemberga dr'zalo eto drŭstvo 75-ti glŕvni gyŭlŕs od 14—18. szeptembra. Cŕli gyŭ-

lŕs je med vetkim tŕljemŕnyem dolitekao. Jedin-sztvo vere je eti vkŭpszpravilo evangelicsŕne z-cŕloga szvŕta, ki szo na tom gyŭlŕsi prŕziveli sztanovitoszt evangelicsanszke cŕrki Predszed-niksztvo nase cŕrkevne krajine, 2 sinyŕra i 5 fararof je zasztŕpalo naso pŭspekijo na etom szprŕviscsi, na sterom je rŕvno veliko razprŕv-lanye bilŕ od zhodne Europe, od pitanya szlŕv-sztva, od protestanusov na Polczkom, v-Rusziji, v-Ukrajni, na Csehszlovŕskom i pri Szlovenaj. V-nedelo, 14-ga szeptembra szo dŭhovnicke zvŕnszki orszŕgov vise z-sztŕ predganc vu Stutt-garti i nyegovoj krajini predgali. Drŭstvo je no-trijemŕnya melo okŕli 2 miliona Mark. Prŕlat D. Dr. Hoffmann, ki szo nŕ dŕvno prinasz ho-dili, szo vu imŕni Wŭrttembergzkoĝa glŕvnoga drŭstva 165.000 Mark dŕli prŕk, kak ŕszvetni dar, najvŕkso sumo, stero je gda dŕbilo na szvojem szprŕviscsi Gusztŕv Adolfa drŭstvo. Dŕr nemske decŕ 46.645 Mark je nasa fara vu Vr-saci dobila na cŕrkev zidanye. 'Zenszko drŭstvo Gusztŕv Adolfa je 13.800 Mark dalŕprŕk. Rŕz-locsni drŭgi vŕksi-mŕnsi dŕrov je darŭvani tŭdi za szlabe gmŕne po raztorjenosztaj. Od kelko lŭbŕznosztŭi gucsijo vszi eti dŕri. Prihodnyi gyŭ-lŕs na prisesztno leto v Osnabrŭcki bode.

Polo'zenyŕ grŭntnoga kamna. V Laza-revo-ji (Banat) je nŕva gmŕna nasztŕnola z prŕk-sztopleni vernikov, steri vrŕloszt je vu krŕtkom csaszŭi vkŭpernalŕzila 200.000 Dinŕrov na zidanye cŕrki. Polo'zenyŕ grŭntnoga kamna za cŕr-keve sze je godilo med jŕko lŕpov ŕszvetnosztjov, pri steroj szo nazŕcsi bili Dr. Popp pŭspekad-ministrator, Dr. Roth krajinszki president i vszi dŭhovnici z banatske seniorije. Nazŕcsi szo bili tŭdi zasztŕpniki vszŕ uradov, kak vu zŕdnyem csaszŭi pri vszŕkom evangelicsanszkom szvŕtki, ka z-zahvŕlnosztjov moremo vŕzdignoti. Nase cŕrkeno lŭdsztvo je naime lojalno i vszŕko zna-mŕnye dobrevolŕ z-sztrŕni dr'zŕvni oblŕszŭ nyem dobroszpŕdne. Pri ŕszvetnosztŭi je nazŕcsi bio nezmerni racsun katholicsanszki lŭdi tŭdi. Dr. Popp szo dr'zali zmŕ'zno predgo pŕleg I. Petra 2, 5—9. Cŕlŕ genlivo je bilŕ, gda je voditel ete mŕle gmŕne prijao za hamrics i z punov genlivosztjov ete recsi pravo: *Bŕg je scseo tŕ.* Tŕ recsi szo edna predga, edno cŕlo vadlŭvŕnyedŕvanye. Bŕg naj blagoszlovi eto nŕvo gmŕno i vsze nyŕne kotrige, on naj dŕ k-lŕpomŭi zacsetki dobro naprŕdenye.

Senioratna szprŕviscsa. Bŕcskajszka si-nyorija je letosnyi szvoj rŕdni gyŭlŕs aug. 27-ga mŕla vu Nŕvom Sadi. Velike fontosnosztŭi je eto szkoncsanye, ka sze vu vszŕkoj gmŕni more nasztaviti *evangelicsanszke mladŕzni drŭstvo.* Gmŕnszka drŭstva sze morejo potom vu senioratni mladŕzni zŕvezek vkŭpszklenoti. Iszti dŕn je mŕla tŭdi szyoje szprŕviscse hrvatska-slavon-ska sinyorija v Zemuni.

Szmrt vrëloga siritela. 'Zaloszten glász je prisao z Bethlehema. Mrô je tam po dũgom betëgi, po te'zki mantraj eden nas drági, veren prijatel: Novák János, sztar 48 lët. Novák János, rodjeni v Kri'zevci, je nase cërkvi prevecs veren szin bio. Pri grũntanyi bethlehemszke szlovenszke evang. gmáne, pri zidanyi cërkvi, farofa itd. je edna zezivávajõcsa dũsa bio, dũhovniki práva róka. Prëk vecs lët je vrëlo, neszebicsno siro v Bethlehemi nas Evangelicsanszki Kalendar. Zató nász boli szrcé za nyega i obarjemo nyegov lépi szpõmenek vu nasoj zahválnoj dũsi. Naj má nyegovo doszta pretrpëcse tëló miroven pocsinék vu krilli materé zemlé, nyegova dobra, plemenita dũsa pa naj v'ziva vecsno blázensztvo tam gori vu viziki nebészaj!

Nazavũpnoszt Dijaskoga Dõma je szept. 11-ga mëlá szvojo szejó, na steroj szo szkrbnik naprédáji szvoje naznanilo; notri szo vzéti vu Dõm nõvi osznovleniki. Zagvũsana je mészecsna podpora devetim vucsiteljiscsnikom: ednomi 50 D, dvõma po 100 D, dvõma po 200 D, i dvõma po 300 Din. Nazavũpnoszt je protokolicsno zahválnoszt vadlũvala Kũhár Stefani, pucoszke fare inspektori, za tõ nyegovo veliko dobrotivnoszt, ka je 'ze prëk vecs lët vu Pucoszkoz fari na Diacski Dom dobleno szilje brez mericsnoga dao szemleti vu szvojem mlini i mëló pa otrõbe na szvojoj foringi k-senki dao notriodpelati. Z-tém je vise 1000 Dinárov aldũvao nasoj lübézni násztavi. — Eti zamerkamo, ka bi mogao nas Diacski Dõm szvojo szkrb razpresztérati tũdi na tiszte szirmaske dejáke, steri sze námênijo za dũhovnike võvcstiti i zdá szo prisziljeni õzdalecs hoditi v gimnázijo.

Dári k-neszprhlivomi venci v szpomín na Luthárovo Fliszár Sarolto za Dijacskoga Dõma stipendij: Adalbert Ro'znovsky Wien 30, Rátkai Vilma Sebeborci 20 D, Luthár Lajos Pucõnci 20 D, Kũhár Vilma Pucõnci 10 D, Horvath Lajos Pucõnci 20 D, Temlin Ivan Brezovci 20 D, Godina Franc Vanecsa 10 Dinárov. — Nászrcsnësa hvála za té korine postũvanya!

Eden navdũseni kalavinski szvetszki voditel. Vu „Magvetõ“ zvãnom csaszopiszi jugoszlovãnszki kalavinov szmo csteli, ka je Dr. Kurc Henrik glãvni inspektor po leti, ob priliki szvojegea prebivanya v Lipiãki toplicaj, augusztusa 17-ga v-nedelõ z Dr. Szemercy Bertalanom navdũsenim kalavinszkim lipiãkim topliãkim vrãcsom obiszkao edno cerkveno obcsino. Gda je

zvedo, ka vu tisztoj obcsini niscse nevdãbla „Magvetõ“ csaszopisza, taki je naprëplãcsao na 5 eksemplárov i dao je obecsati z presbitermi, ka tũdi naprëplãcsajo na 5 eksemplárov, stero za precstenyé od h'ize do h'ize daledãjo. — Szvetszki voditelje nase sinyorije, nasi gmãn, iscsite i nájdete obcsine, vu steri niscse nevdãbla nasega *Dũsevnoa Liszta*, i naszledũjte zgorãnyo pëldo vcsinyeno!

Znamenito! K-Mãrtonovomi gotov bode nas kalendar za prisesztno leto. Nas kalendar szo dotegamao povszédik z-velkim intereszivanym szprijali. Trõstamo sze, ka tũdi zdã lũblena drũ'zinszka kniga bode, stero vnogokrãt vze-mejo v róke i v steroj prevedno cstëjo. Vu kalendariji szo razprãvlena rãzlocsna verszka pitanya, zvõntoga prineszé kalendar priповëszti, humor, peszmi i doszta drũgoga. Zvõntoga ga sznã'zi doszta kãpov tũdi. Kosta szamo 8 D., tak je fãl, za keliko nebi mogli nikso drũgo etakso vrëdnoszt dobiti. Zató naj tũdi nefali niti vu ednoj evangelicsanszkoz familiji!

Gde nikoga nebujejo, ali te'zko nera-nijo. V-ednoj scsiszta evangelicsanszkoz dr'zãvi, Norvëgiji szo od l. 1928-ga nikoga nõ vmorili ali te'zko ranili. 'Zaloszt, ka sze tãkse nemre praviti eti od nász máloga racsũna evangeli-csãnov.

Oznanilo. Okrasz za vszako evangelicsanszko h'izo! Sztenszke tablice z-Szvetõpiszemszki govori; návucsne knj'zice i Biblije po rãzlocsni jezika; sze dobijo pri Vekoslav J. Korošec-i, evang. misijonari, Moste pri Ljubijani, Korošcëva ul. 2.

Szamovolni dári na goridr'zãnye Dũsevnoa Liszta: Pãpics Franc Tesanovci 5 D, Skalic De'zõ š. upravitelj Moravci 50 D, Szever Franc Pucõnci 20, Kovãts Lajos Montevideo 1 dolár, Fliszár Lajos Brezovci 10 D, Max Penn Mũnchee 10, Kutosa Árpád Hemmingen (Gorica) 30 Dinárov. — Radi bi nadaljãvali! Szrdcsna hvála! — V-prvësoj numeri võpokãzani po Josár Judki dáni dár je nõ 2-50 D, nego 10 D, stero zdã võpoprãvimo i za zmenkanye odpũscsënye proszimo.

Dári na D. Dom. Temlin János Mlajtinci 50 D., Ernisa Jõzef Tesanovci 57. stev. 10 glãv zelja, goszpã Jarnovicsova z-Szobote szo na kũnye sztol eden sztolnyek darũvali. Nãjlepsa hvála.

Evangeliumske vere ino cérkvi obcsinszki prigodi.

Naprédáni po

KARDOS JÁNOSI Hodoskom dühovniki.

Bole prijazníva je bila szreca II. Fridrik caszari, koga je pápa v-1229. leti z-szilov gnao na nôvo križno bojno; ali i té je li mali casz szrecesen bio. — Potom, v-1248. leti, je IX. Lajos, francuski král, pôleg oblübe, nôvo bojno zácsao z-pëtdeszét jezér seregom, vu stero ga je naszledüvala kralica ino trijë szinövjé; ali i on je 'ze v-Egiptomi po gládi, betegi i ro'zjá szili na nika szprávleni, tak da je i szam z-osz-tankom serega v-robsztvo szpadno, z-steroga sze je za drágo cëno odküpiti mogao. I dönok je v-1270. leti pá v-Túnis, Afrike dr'zëlo pelao eden poreden sereg; ali steroga véksi fál je od pomora tam veszno. Král ete sze je, za volo vrëloszti vu dugoványi krsztsanszta, po szmrüti med szvéte zracsónao.

Zdá szo tak krsztsanye do ednoga hipa petrignoli pôt jeru'zálemszko; ár szo v-1291. leti muhamedánye i Aíret váras, steri je escse v-krsztsanov roka j bio, podzájali. Zvöntoga je celö omrznoo pri nyi zdávnye vrëlo 'zelënye nazävztéja sz. groba; — kak da bi sze, po telikom zobsztomszkom placsnom vardëvanyi zdá znö-vics glászila, Jezusa telo zaman iszkajöcsim vandrarom, récs evangelioma: „nega ga tü; ár je görisztano!“ (Mát. 28, 6.)

Obszebi sze razmiti dá, ká je tak dügi casz trpécsa kri'zna bojna, na stero je lüdi blödnoszti i besznöcsa, ali pápov i poglavnikov nedopuayenoszti zrok dála, národóm vu nyö zamré'zenim veszëlnoga száda prinásati némogla. Placsna, z-tála i dén denësnüi obcsütena, ocsiveszna znamënya je nihála ona za szebom, në li po Europe, nego i po drügi tálov zemlé, naimë krsztsanszki dr'zëljaj. V-nyé vihéri je vesznolo vecs, kak szedem millionov hasznoviti mö'zov, i nezracsóunani szád trüdov; nyé din je z-groznim mrákom szlepote oblëjao dühovno sztávó krsztsanov, stero je pápa dobro nücati razmo na zaklácsenye znotrésnye i zvönësnye szlobodcsine nyihove; nyé povöden je, zvön drügoga rü'znoga blata Á'zie, prékrpriválala v-Europo i kalis bobinkov ali oszipnic, v-sterom sze je potom teliko zdravi kotrig pokvárilo, te-

liko szná'zni obrázov orú'znilo, teliko drágoga 'zitka vövgászilo, — steroga pogübelno szilo je li mila róka bo'za (po Jenner Ede, angolszkom môdrom vrácsi, oköli 1796. l.) zmo'zna bila vtrëti. Ali sto bi mogao vsze ono hüdo, ka je z-zële bojne ete nasztanolo, naprëzracsóunati!?

Medtëm szo i niki, në celö neznameniti haszki tekli 'z-nyé. (Po nyé je ocsisztsena Europa od vnögi plëv zobsztonszkoga i skodlivoga lüdsztva); po nyé sze je vrëloszti i lübézen vad-lüványa za'zgála, stera je szledi na popolnëso csiszttöcso, i rázumnësi dühovni sztan pozdig-nyena; po nyé szo szpoznali krsztsanye, rávno toga hipa v-najlepsem cvëti bodöcso osznovle-noszti i mestrio Á'zie, stere 'zmah i lübézen szo i po dívji dr'zëljaj Europe razsürili; po nyé szo sze národje rázlocsnü orszagöv po krepsem vezali vküpszklenoli, nemestva zmo'znoszti je vtrëta, poganov prémocnoszti i plemenitoszti pozdig-nyena, vno'zina lüdsztva od járna robsztva oszlobodjena, doszta plemenitoga drevja v-Europo prineseno itv. — Etak je znála szkrovna môdroszti bo'za escse i tö na dobro vrnöti, ka je národ mrtelen za krhki cilov volo, z-krhkim rázumom i pôleg krhke döbi csinio!

Pod bojnov etov szo nasztanoli i rázlocsnü redovje cerkevni konyenikov ali vitëzov; kakti: v-1092. leti konyenici sz. Jánosa, ki szo szledi rhoduski, i maltaiszki zváni, od zátonov, gde szo sze zdrzávali; v-1118. leti réd templáriusov; i v-1190. leti nemski ali kri'zni konyenikov réd. Vszi eti szo v-zacsétki na zadoblënye döbri cilov szlü'zili, i krsztsane szo z-csüdavrëdnov szrdcsnosztjov bránili pröti szili poganov; ali szledi, gda bi sze li na podpëranje nepravdene zmo'znoszti pápov nücali, i z-velikimi kincsmi ino oblászti oklali, bole kvárni, kak hasznoviti szo grátali. Etak naszlëdnye, gda bi od cila i pozványa szvojega celö odvdarili, prépravleni szo, i nyi veliko dr'zánye je od szvetszki poglavnikov na drüge hasznovitëse cile obrnyeno. Najdreszelnësi konec szo vzëti mogli templariuske, ki vrli vitëzje szo, z-velikim mestrom szvojim, Molay Jakobom navküpe v-1313. leti v-Francuzkom örszági na grmadi zëgzáni.

10. Pápov szvetszka zmo'znoszti, i nyé na hüde cite nücanye.

Rímszki püspecke ali sz. otci, ki bi, pôleg pozványa szvojega, pasztërje csrëde bidti, i nyö ze-vszo v-krotkosztjov na vero, lübézen, i bláze-

no vüpanye pelati mogli, szo prottomi môtna vrëmena szvoja na hûde i nedosztojne cile — na vrsenye szvetszke zmo'znoszti i précimbe nû cali, i oblászt szvojo vsze dale razstürjávati setüvali. I vu vszem tom szo naime od barátov verno podpërani.

Z-je emitszkoga 'zitka je násztao baratski. Ár gda bi sze n'iki drëmarje, z-blödne pobo'znoszti, ali odürjenja szvéta, vu szamnoszt potëgnoli, klöstre, ali zápornice szo zidali, v-steri szo, po dolidjánoj oblûbi nehiztva, szirmastva, i pokornoszti, med pûsztim molënyem, posztom, i lasztivnoga tëla b'csüvanyem i tráplenyem itv., z-álmovom niki obajani vrëlcov krmleni, manyôshti i pûsztinsztvi podáni, v-poredni csrëdaj vküp'zivelí. I 'zenszkoga szpöla oszobe szo sztöpale v-etakse zápornice i zváne szo apatice, ki poglavárje szo bili: prior, apát i apat'ca.

V-nevolni vrëmenaj oni szo toti i zápornice z-gvüsne sztráni hasznovite bilé. Ár vu nyi okroglini je zemla bole delana, i tak szo vnöge lépe vesznice i váraske nasztanolí; vu nyi i po nyi je varvana i razstürjávana zevcsenoszt i mestria, — naime po benedictinusi, ki szo i dén denësní z-të sztráni vszega postüvanya vrëdni; tam szo otroci návuk i bete'znici dvorbo vdáb-lali, osztávleni pa i pôtnici gvüsen sztánek nahájali. Ali z-drúge sztráni je z-zápornic i doszta kalisa teklo, náime po dühovnom sztáni lüdi. Këm vékse kincse szo vküpnagrenoli vu tekáji vrëmena barátje po álmoví, obdarüvanyi i lasztivnoj jálnoszti, vsze dale szo odvdarili od cila pozványa szvojega, tak da szo sze naszlëdnye szkoro vsze zápornice na kmicsne lüknye manyôshti, obloszühnoshti, hotlivoszti i drúgi rú'zni grëhov premënilé. Véksi tál barátov je vu cerkváj, hi'zaj ino soláj li neznanoszti, szlepote i blödnozti pogübelen kôkol szëjao i poprëk lii pápov márnomi sütanyi i dobicski szlû'ziti setüvao.

Ali od vszë drúgi z-vëksov jálnosztíjov i szrecsov szo zácsali v-1534. leti mestrio szvojo gnati, po Lojola Ignác spanyöli goriposztávleni je'zultje, ki szo kak vucsitelje i szpovednici, es-cse i po králevszki dvori raztorili pogübélno szemen bláznoga návuka szvojega i csi szo taki gdete obto'zeni i pregnani, dönok szo pod drúgim imënom i obrázom li nepresztano delali i réd szvoj v-prirodjene jálnoszti punoj môcsi goridr'zati znali, tak da i zdá, v-nisteri dr'zányaj

zemlé, znôvics i vu vszoy zdávnyoj bivoszti pozdignovsi glavë, z-neprebrodjegov mestrijov ple-tëjo mre'ze na tak zváni pogübëni düs lovlenye i rásijo sze naime prôti osznávlanyi i rázumnomi 'zitki lüdsztva, — z-znamenitim tálom prôti evangeliomszkoy veri i tak navküpe i prôti zdravoj pámeti, dühovnoj szlobodscsini i právoj krsztsanszkoy pobo'znoszti.

Nevtajeno, je isztina, ká szo i vu racsúni pápov bili niki imenitni i pobo'zni mô'zje, ki szo od bo'zega düha nagibani i vodjeni, blagoszlov szëjati setüvali po krsztsansztvi; ali nyi véksi tál je li na tom bio, da bi szv. sztolci kak najvékse bogátsztvo, zmo'znoszti i précimbo szpravili, — ka szo vu tekáji sztotin po szrdcs-nom bojüvanyi i doprineszti szrecso meli. Oni szo szebé za namesztnike Krisztusove i naszled-nike szv. Petra apostola vödáli, od koga bi i oblászt grëhov odpúsztasanya, po tak zvánom klücsi Petra, öroküvati meli. Na szvetlo znamënye velikoszti szvoje, szo szí tiaro, ali trôjo korôno na glávo djáli i celô pôleg králevszke dô-bi, szo sze z-szvetlim dvorom i bibornokov tanácsom opaszali. I naime, gda bi sze od francu'zki králov, máloga Pipina i velkoga Károla, navküpe i z-zemelszkim dr'zányem obdarüvali; nê li vu cerkevna, nego i vu szvetszka dugová-nya szo sze zácsali z-szilov mësatí, med podlo'zance i poglavnike szo sze meszto visni szod-cov nepozváno vrgli i dabi szami vu môtnom tëm le'zë vladárilí, gdete szo i nyevko med nyimi szpletáli: vsze pa one, kí szo sze na nyi zravnanye naniziti nësteli, szo pod cerkevno preklétsztvo (anathema) vrgli i po cerkevnoj prepoveszti (interdictum) szo je od vszega táljemá-nya vu szvetszkoy ino cerkevnoj obcsini vözápreli.*

Medtëm, csi szí je taki 'ze I. Konstantin pápa v-710. leti (pri vszem tom, ká sze je szlugo-v szlugo zvaó) z II. Justinian caszarom poplate küsüvati dao; dönok naime Hildebranda ali VII. Gergora példa ocsvieszno szvedocsi, na kak grozno velikoszti je mogla narászti szvetszka oblászt nedopunyeni pûspekov rimszki. Hildebrand je bio szin ednoga nevolnoga talianszkoga kovácsa, i kak benedictinuski barát, sze je z-najniszisega sztána, v-1073. leti, na szv. sztolec pozdigno. (Nadaljávanye pride.)

* Lüdi etak neszrecsni poistvo i 'zitek je vszá-komi hüdodelniki na szlobodno volo távr'zeni bio i obrambe nindri nënaisáo!